

Helen Oosterom-Staples

Na zorgvuldige lezing alleen nog ondertekenen

Het vreemdelingenrecht draait om mensen en vraagt om maatwerk, aldus de IND in het voorwoord bij de eerste *Stand van Uitvoering*, dat op 10 juni 2022 is verschenen. In dit document wordt een selectie van knelpunten en uitdagingen waarmee de IND te maken heeft, besproken, waaronder de problematiek van de verblijfsogaten, het ontbreken van een ouderenbeleid en de complexiteit van de reguliere verblijfsdoelen. Als voorheen vreemdeling, thans Nederlander met een tweede nationaliteit, kan ik niet alleen maar door een juridische lens dit document lezen.

Als jurist begrijp ik dat er geen ruimte is voor maatwerk als wet- en regelgeving niet in een bevoegdheid voorziet. Dat een toetsing aan art. 8 EVRM niet altijd de ruimte biedt om een gezinsherenigingsaanvraag ten behoeve van een hulpbehoevende ouder te kunnen inwilligen, ligt voor de hand. Daarvoor was ooit het ouderenbeleid bedoeld. De noodzaak van de herintroductie van het ouderenbeleid is evident. Omdat hiervoor een wettelijke basis is vereist (voorheen art. 3.24 Vb), zal de wetgever hier eerst in moeten voorzien. Een tijdelijke oplossing is wellicht om het ouderenbeleid dat vanwege de *standstill*-verplichting voor begunstigen van het Associatierecht EEG-Turkije geldt, uit te breiden tot alle vreemdelingen.

Wat het verblijfsogat betreft, daar is de eerste stap inmiddels gezet. Met ingang van 8 april 2022 geldt op grond van IB 2022/39 dat als er binnen een periode van vier weken na het verstrijken van de aanvraagtermijn voor verlenging alsnog een verlengingsaanvraag wordt ingediend, de IND geen navraag doet naar de reden voor termijnoverschrijding. De aanvraag wordt inhoudelijk beoordeeld en de verblijfsvergunning verlengd vanaf het

moment dat de oude vergunning verloopt als blijkt dat er aan de voorwaarden wordt voldaan. Dit geldt ook voor verlengingsaanvragen die tijdig zijn ingediend, maar niet alle informatie bevatten die noodzakelijk is voor de beoordeling daarvan. Hier geldt een vierwekentermijn die ingaat op het moment dat herstel verzuim wordt aangeboden.

Om de complexiteit van verblijfsdoelen te verkleinen, wordt in de *Stand van Uitvoering* voorgesteld 'om te onderzoeken of het mogelijk is dat de aanvrager [bij een regulier verblijfsdoel] aangeeft wat hij in Nederland wil doen en dat de IND daar dan het passende verblijfsdoel aan koppelt'. Hier wil ik wijzen op een uitspraak van de ABRvS uit 2010 (ECLI:NL:RVS:2010:BS3047) over het al dan niet ambtshalve toetsen aan de *standstill*-bepaling als daar geen beroep op is gedaan. Het oordeel van de Afdeling is helder: 'in beginsel [is het] aan de staatssecretaris (...) om naar aanleiding van de door de vreemdeling bij haar aanvraag en in bezwaar verstrekte gegevens te beoordelen welke wet- en regelgeving op haar van toepassing is'. Dit biedt mijns inziens de staatssecretaris voldoende ruimte voor de voorgestelde handelwijze.

Ter illustratie wil ik de staatssecretaris meegeven dat bij mijn aanvraag voor het Nederlanderschap de ambtenaar van de gemeente, op basis van de in het BRP beschikbare gegevens, het juiste formulier had aangevraagd dat ik alleen nog – na zorgvuldige lezing – hoefde te ondertekenen. Zo kan het dus ook.

Rest mij namens de redactie eenieder een hele fijne zomer(vakantie) toe te wensen. Voor de staatssecretaris nog een leestip: Mark Klaassen, 'Als ik staatssecretaris was... zou ik het ouderenbeleid nieuw leven inblazen' (*A&MR* 2022-2).